

Warszawa, dnia 27.06. 2019 r.

MINISTER ŚRODOWISKA

BJA-I.0831.1.2019.EW

Pani
Justyna Żarczyńska
p.o. Dyrektor
Technikum Leśnego w Miliczu

SPRAWOZDANIE Z KONTROLI

Działając na podstawie upoważnienia Ministra Środowiska nr 1/2019 z 31 stycznia 2019 r. zespół kontrolujący Ministerstwa Środowiska przeprowadził w dniach 4 lutego 2019 r. - 22 lutego 2019 r. kontrolę problemową w Technikum leśnym w Miliczu w zakresie:

1. *Prawidłowości dysponowania przyznanymi Szkole środkami budżetowymi - w zakresie przyznawania środków finansowych na nagrody;*
2. *Prawidłowości dysponowania pozyskanymi przez Szkołę środkami pochodzącymi z innych źródeł - w zakresie dysponowania dochodami własnymi (tj.: zakwaterowanie, wyżywienie, itd.);*
3. *Prawidłowości wykonywania czynności w sprawach z zakresu prawa pracy w stosunku do pracowników Szkoły, w tym dokonywania oceny ich pracy - w zakresie skierowanych spraw do Sądu Pracy przez pracowników.*

Kontrola została przeprowadzona przez pracowników Ministerstwa Środowiska w następującym składzie:

- Aleksandra Gregorkiewicz – Radca Ministra w Biurze Kontroli i Audytu Wewnętrznego,
- Ewa Walczak – Radca Ministra w Biurze Kontroli i Audytu Wewnętrznego.

Kontrola została przeprowadzona na podstawie ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej¹.

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2014 r. do 31 grudnia 2018 r.

¹ Dz. U. nr 185, poz. 1092

Dyrektorem Technikum Leśnego w Miliczu w badanym okresie byli:

- od 1 stycznia 2014 r. do 31 sierpnia 2016 r. p. Daniel Targosz,
- od 1 września 2016 r. do 31 sierpnia 2018 r. p. Justyna Żarczyńska
- od 1 września 2018 r. – do dnia niniejszej kontroli p.o. Dyrektor p. Justyna Żarczyńska.

[Dowód: akta kontroli str. 84]

Fakt przeprowadzenia kontroli odnotowano w księdze kontroli pod poz.1.

Ocena ogólna działania TL Milicz w obszarze objętym kontrolą: pozytywna z zastrzeżeniami. Ocena wynika z ocen częściowych kontrolowanych obszarów:

- Dysponowanie przyznanymi Szkole środkami budżetowymi - w zakresie przyznawania środków finansowych na nagrody w latach 2014-2018 – **pozytywnie z zastrzeżeniami**,
- Dysponowanie pozyskanymi przez Szkołę środkami pochodzącymi z innych źródeł - w zakresie dysponowania dochodami własnymi – **pozytywnie z zastrzeżeniami**,
- Wykonywanie czynności w sprawach z zakresu prawa pracy w stosunku do pracowników Szkoły, w tym dokonywania oceny ich pracy - w zakresie skierowanych spraw do Sądu Pracy przez pracowników w latach 2014-2018 – **pozytywnie**

I. Dysponowanie przyznanymi Szkole środkami budżetowymi - w zakresie środków finansowych na nagrody w latach 2014-2018.

Ocena kontrolowanego obszaru jest pozytywna z zastrzeżeniami. Zastrzeżenia zespołu kontrolującego budzi przyznanie nagrody nauczycielowi wobec, którego prowadzono postępowanie dyscyplinarne.

Przepisy prawa i procedury wewnętrzne regulujące przydzielanie nagród nauczycielom i pozostałym pracownikom szkoły

Przydzielanie nagród dla nauczycieli za ich osiągnięcia dydaktyczno-wychowawcze wynika z zapisów art. 49 ustawy z 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela² (dalej: Karta Nauczyciela). Art. 49 ust. 1 pkt 1 stanowi, że *Tworzy się specjalny fundusz na nagrody dla nauczycieli za ich osiągnięcia dydaktyczno-wychowawcze w budżetach organów prowadzących szkoły, w wysokości co najmniej 1 % planowanych rocznych wynagrodzeń osobowych, z przeznaczeniem na wypłaty nagród organów prowadzących szkoły i dyrektorów szkół.*

Art. 49 ust. 2 stanowi, że *Organy prowadzące szkoły ustalają kryteria i tryb przyznawania nagród dla nauczycieli za ich osiągnięcia (...) uwzględniając w szczególności sposób podziału środków na nagrody organów prowadzących szkoły i dyrektorów szkół, tryb zgłaszania kandydatów do nagród oraz zasadę, że nagroda może być przyznana nauczycielowi po przepracowaniu w szkole, co najmniej roku.*

Minister Środowiska, jako organ prowadzący, w latach 2014-2017 nie ustalił kryteriów i trybu przyznawania nagród przez dyrektorów szkół leśnych poprzez wprowadzenie procedury w tym zakresie. W związku z powyższym dyrektorzy szkół nie byli zobligowani do opracowania regulaminów i wypłacali nagrody w sposób uznaniowy, w oparciu o przyznany przez Ministra Środowiska limit budżetu.

² tekst jednolity Dz.U. 2018 poz. 967

W latach 2014-2017 Minister Środowiska ustalając fundusz nagród i przyznając nagrody dyrektorom i nauczycielom szkół leśnych posiłkował się Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z 10 sierpnia 2009 r. w sprawie kryteriów i trybu przyznawania nagród dla nauczycieli³. Rozporządzenie to dotyczy nagród Ministra jako organu prowadzącego szkoły, a nie nagród dyrektorów szkół dla nauczycieli.

W 2018 r. Minister Środowiska wydał *Regulamin w sprawie kryteriów i trybu przyznawania nagród dla nauczycieli w szkołach prowadzonych przez Ministra Środowiska*, rozesłany do dyrektorów szkół leśnych pismem z 12 października 2018 r.⁴

Zapisy regulaminu stanowią, m.in. że:

- ze środków o których mowa w art. 49 ust. 1 pkt 1 Karty Nauczyciela (co najmniej 1% planowanych rocznych wynagrodzeń osobowych) w budżecie każdej szkoły, 30 % tej kwoty przeznacza się na nagrody ministra, a 70 % - na nagrody dyrektora.
- nagrody ministra i dyrektora przyznawane są raz w roku z okazji Dnia Edukacji Narodowej. W szczególnie uzasadnionych przypadkach te nagrody mogą być przyznane w innym terminie.
- w sytuacji gdy minister nie przyzna nagród w swoim imieniu, dyrektor szkoły może przeznaczyć te środki na nagrody od dyrektora dla nauczycieli.
- nagrody zarówno ministra jak i dyrektora mogą być przyznane nauczycielowi, któremu przyznano co najmniej bardzo dobrą ocenę pracy, przepracował w szkole co najmniej rok poprzedzający przyznanie nagrody oraz spełnia dodatkowe kryteria w zakresie procesów dydaktycznych i wychowawczych.

[Dowód: akta kontroli str. I/1-6]

W TL w Miliczu od 2018 r. obowiązują następujące procedury wewnętrzne w zakresie nagród/premiowania:

- Zarządzenie nr 1/2018/2019 Dyrektora TL w Miliczu z 26 września 2018 r. w sprawie wprowadzenia regulaminu przyznawania nagród dyrektora dla nauczycieli.

Główne zasady ujęte w regulaminie: nagroda przyznawana jest po przepracowaniu w szkole co najmniej 1 roku za osiągnięcia dydaktyczno-wychowawcze, dyrektor przyznaje nagrodę po konsultacji z zespołem doradczym (w skład którego wchodzi wicedyrektor, kierownik internatu, kierownik szkolenia praktycznego), lista nauczycieli którym przyznano nagrody zostaje przekazana do wiadomości Radzie Pedagogicznej, nauczyciel otrzymuje pismo o przyznaniu nagrody (a jego odpis zamieszcza się w jego aktach osobowych).

[Dowód: akta kontroli str. I/7-9]

- Zarządzenie nr 4/2018/2019 Dyrektora TL w Miliczu z 28 września 2018 r. w sprawie wprowadzenia regulaminu przyznawania nagród dyrektora dla pracowników niepedagogicznych.

[Dowód: akta kontroli str. I/10-12]

³ Dz. U. 2009 nr 131 poz. 1078

⁴ pismo zn.: DL-II.4618.171.2018.AS

Oprócz regulaminów dotyczących nagród wprowadzone zostały następujące procedury w zakresie dodatkowego wynagradzania:

- Zarządzenie nr 8/2018/2019 Dyrektora TL w Miliczu z 15 listopada 2018 r. w sprawie wprowadzenia regulaminu premiowania pracowników nie będących nauczycielami.
- Zarządzenie nr 32/2016/2017 Dyrektora TL w Miliczu z 31 sierpnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia regulaminu przyznawania dodatków do wynagrodzenia zasadniczego oraz wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe i godziny zastępstw doraźnych pracownikom pedagogicznym.

[Dowód: akta kontroli str. I/13-26]

Nagrody Dyrektora TL w Miliczu w latach 2014-2018

W latach 2014-2017 nagrody w TL w Miliczu przyznawane były uznaniowo – nie istniały wewnętrzne procedury w tym zakresie. Od 2018 r. nagrody są przyznawane na podstawie regulaminu Ministra Środowiska i zarządzeń Dyrektora TL w Miliczu.

W latach 2014-2018 nagrody w TL w Miliczu były wypłacane z zachowaniem zasady przeznaczania na ten cel co najmniej 1 % limitu wynagrodzeń. W tych latach poziom wypłacanych nagród wahał się od 1,88 % do 4,38 % limitu wynagrodzeń dla nauczycieli – najniższy wskaźnik wystąpił w 2018 r., natomiast najwyższy – w 2017 r. W poszczególnych latach nagradzano od 70 do 95 % pracowników (zarówno pedagogicznych jak i niepedagogicznych) – najniższy wskaźnik wystąpił w 2018 r., najwyższy – w 2014 r. W przypadku nagród przyznawanych nauczycielom w poszczególnych latach nagradzano od 60 do 94 % nauczycieli - ponownie najniższy wskaźnik wystąpił w 2018 r., a najwyższy – w 2014 r. W okresie objętym kontrolą (5 lat) łączna pula nagród dyrektora wyniosła 598 419,16 zł (kwota wahała się od 101 600 zł do 139 510 zł rocznie). Dodatkowo wypłacane były także nagrody Ministra Środowiska, przyznawane średnio 2 nauczycielom rocznie – w latach 2014-2018 łączna kwota nagród Ministra Środowiska wyniosła 39 200,00 zł.

[Dowód: akta kontroli str. I/27-28]

Nagrody dla pracowników szkoły przyznaje i określa dyrektor szkoły zgodnie z obowiązującym od 2018r. regulaminem przyznawania nagród dla pracowników pedagogicznych i niepedagogicznych w Technikum Leśnym w Miliczu. Z inicjatywą o przyznanie nagrody może wystąpić do dyrektora:

- w przypadku kadry pedagogicznej - Rada Pedagogiczna, związki zawodowe działające na terenie szkoły, wicedyrektor, kierownik internatu, kierownik szkolenia praktycznego. Dyrektor przyznaje nagrodę po konsultacji z zespołem doradczym, w skład którego wchodzi: wicedyrektor, kierownik internatu, kierownik szkolenia praktycznego.
- w przypadku pracowników niepedagogicznych - związki zawodowe działające na terenie szkoły, bezpośredni przełożony pracownika, z własnej inicjatywy dyrektor szkoły.

[Dowód: akta kontroli str. I/28]

Art. 49 ust. 2 Karty Nauczyciela stanowi, że *Organy prowadzące szkoły ustalają kryteria i tryb przyznawania nagród dla nauczycieli za ich osiągnięcia (...) uwzględniając w szczególności sposób podziału środków na nagrody organów prowadzących szkoły i dyrektorów szkół, tryb zgłaszania kandydatów do nagród oraz zasadę, że nagroda może być przyznana nauczycielowi po przepracowaniu w szkole co najmniej roku.*

W ocenie zespołu kontrolującego, po wydaniu w październiku 2018 r. przez Ministra Środowiska *Regulaminu w sprawie kryteriów i trybu przyznawania nagród dla nauczycieli w szkołach prowadzonych przez Ministra Środowiska*), dyrektorów szkół leśnych obowiązuje zasada przynajmniej 1 rocznego czasu pracy nauczyciela przed przydzieleniem mu nagrody.

Zgodnie z wyjaśnieniami obecnej Dyrektor TL w Miliczu⁵ w latach 2016 - 2018 nie miały miejsca skargi oraz odwołania pracowników związane z przyznanymi nagrodami i premiami (w okresie wcześniejszym było inne kierownictwo szkoły). W okresie objętym kontrolą pracownikom (pedagogicznym i niepedagogicznym), którym przyznano nagrody, były wręczane pisma z informacją o ich wysokości, a ich kopie umieszczano w aktach osobowych. Od 2018 r. pracowników pedagogicznych informuje się na posiedzeniu Rady Pedagogicznej komu przyznane zostały nagrody.

[Dowód: akta kontroli str. I/53-55]

Ponadto w wyjaśnieniach Dyrektor TL w Miliczu stwierdziła, że: *Przy przyznawaniu nagród pracownikom bierze się pod uwagę ich zaangażowanie w pracę, prowadzenie zajęć dodatkowych, wykonywanie innych prac zleconych przez dyrektora, które bardzo często są wykonywane poza godzinami pracy. Dyrektor szkoły przyznała nagrody trzem nauczycielom, którzy nie przepracowali w szkole 1 roku lub byli karani dyscyplinarnie. Przyznając te nagrody dyrektor nie naruszyła art. 49 Karty Nauczyciela, gdyż ten odnosi się do nagród udzielanych przez ministra lub innych organów prowadzących szkoły. Nie ma żadnych przepisów prawa, z których wynika, że nauczycielowi, który nie przepracował w danej szkole 1 roku nie można przyznać nagrody.*

Takie nagrody udzielono w 2017 roku nauczycielom: dwóm księżom katechetom oraz wychowawcy internatu, którzy swoją pracę w ocenie dyrektora wykonywali wzorowo i wykonywali szereg prac dodatkowych na rzecz szkoły i uczniów. Ponadto dyrektor szkoły przyznała nagrodę nauczycielowi, który został ukarany dyscyplinarnie za kadencji poprzedniego dyrektora, ale w mojej ocenie nauczyciel wypełnia swoje obowiązki bardzo dobrze i dlatego uważam, że w pełni zasłużył na to by przyznać mu nagrodę. Nie można dobrze pracującego pracownika karać w nieskończoność. Świadczyłoby to o spychaniu go na margines zawodowy. Ponadto pragnę dodać, że nie znalazłam przepisów prawnych, które wyłączałyby takich pracowników z możliwości przyznania nagrody (Karta Nauczyciela). Nie można pomijać pracowników przy nagradzaniu jeśli dodatkowo pracują na rzecz szkoły i społeczności.

Powyższe wyjaśnienie dotyczy nagród przyznanych w 2017 r., w którym nie obowiązywały procedury wewnętrzne w tym zakresie.

[Dowód: akta kontroli str. I/53-55, I/69-70]

Stwierdzono przypadek przyznania nagrody nauczycielowi, w trakcie prowadzonego postępowania dyscyplinarnego i w okresie orzeczonej kary. W opinii Zespołu kontrolującego działanie to należy uznać jako niewłaściwe. Pracodawca kierując do rozpatrzenia przez komisję dyscyplinarną sprawę oceny konkretnego postępowania pracownika w ocenie zespołu kontrolującego, nie akceptuje tego postępowania. Niezrozumiałym jest więc przyznanie nagrody pracownikowi wobec, którego takie działania powzięto. Wychodząc z założenia, że nagroda jest przyznawana już w sytuacji wykonywania obowiązków pracowniczych bez zastrzeżeń, Zespół kontrolujący nie podziela stanowiska nagradzania osób wobec, których prowadzone jest postępowanie dyscyplinarne lub orzeczono karę.

⁵ Pismo Dyrektora TL w Miliczu z 14 lutego 2019 r.

II. Dysponowanie pozyskanymi przez Szkołę środkami pochodzącymi z innych źródeł - w zakresie dysponowania dochodami własnymi.

Kontrolowany obszar należy ocenić pozytywnie z zastrzeżeniami.

Technikum Leśne w Miliczu w zakresie gromadzenia i wydatkowania środków na rachunku pomocniczym sporządza sprawozdanie kwartalne pt.: "Informacja o dochodach gromadzonych na rachunkach pomocniczych z tytułów określonych w art.11a ust.1 ustawy o finansach publicznych w okresie od początku roku do dnia.....".

Technikum Leśne w Miliczu posiada zasady (politykę) rachunkowości, wprowadzone Zarządzeniem nr 27/2010/2011 Dyrektora Zespołu Szkół Leśnych w Miliczu w sprawie wprowadzenia zasad (polityki) rachunkowości. Powyższe zasady rachunkowości obowiązywały w okresie od 1 stycznia 2011 r. do 23 marca 2017 r.

Od 24 marca 2017 r. do dnia zakończenia kontroli obowiązywały zasady rachunkowości wprowadzone Zarządzeniem nr 21/2016/2017 Dyrektora Technikum Leśnego w Miliczu z 24 marca 2017 r. w sprawie przyjętych zasad (polityki) rachunkowości oraz wprowadzenia zasad (polityki) rachunkowości związanych z realizacją projektów z udziałem środków europejskich oraz innych środków niepodlegających zwrotowi.

[Dowód: akta kontroli str. II/1-6]

Wyżej wymienione zasady rachunkowości zgodne są z wymogami art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁶.

Głównym Księgowym TL w Miliczu od września 2013 r. jest p. P. W., zatrudniona na tym stanowisku na podstawie umowy o pracę, w tym na czas nieokreślony od 1 września 2014 r.

Główny Księgowy spełnia wymogi art. 54 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁷.

Główny Księgowy posiada zakres obowiązków i odpowiedzialności oraz powierzenie obowiązków o których mowa w art. 53 ust 2 w/w ustawy o finansach publicznych.

[Dowód: akta kontroli str. II/7-12]

Technikum Leśne w Miliczu posiada procedurę dotyczącą gromadzenia dochodów własnych na rachunku pomocniczym, wprowadzoną Zarządzeniem nr 23/2017/2018 Dyrektora Technikum Leśnego w Miliczu z 21 sierpnia 2018 r., której treść jest zgodna z art. 11 a ustawy o finansach publicznych.

Wcześniej tj. w 2014 r. - do dnia wprowadzenia w/w procedury czyli do 21 sierpnia 2018 r., gromadzenie dochodów własnych na rachunku pomocniczym odbywało się na zasadach określonych w art. 11a ustawy o finansach publicznych.

[Dowód: akta kontroli str. II/13-17]

Zgodnie z art. 11a ust. 1 ustawy o finansach publicznych Technikum Leśne w Miliczu gromadzi na wydzielonym rachunku bankowym dochody uzyskiwane ze:

- spadków i darowizn,
- odszkodowań i wpłat uzyskanych za utracone lub uszkodzone mienie,
- z działalności pozapodstawowej m.in. z tytułu świadczenia usług szkoleniowych, informacyjnych,
- z opłat egzaminacyjnych, za wydawanie świadectw i certyfikatów i inne,

⁶ Dz.U. z 1994 r. Nr 121 poz. 591 z późn. zm.

⁷ Dz. U. z 2009 r. Nr 157 poz. 1240 z późn. zm.

- z tytułu odpłatności za wyżywienie uczniów w internacie ponoszonych przez rodziców lub opiekunów.

Powyższe dochody zgodnie z art. 11a ust 2 ustawy o finansach publicznych gromadzone są na wydzielonym rachunku bankowym w Narodowym Banku Polskim Oddział we Wrocławiu, po uzyskaniu w dniu 24 grudnia 2010 r. zgody Ministra Środowiska.

[Dowód: akta kontroli str. II/18-29]

Sposób ewidencjonowania dochodów własnych oraz sposób ewidencjonowania wydatków z dochodów własnych przedstawia się następująco:

1. Ewidencja dochodów własnych wpływających na rachunek pomocniczy:

Dochody własne wpływają na wydzielony rachunek dochodów własnych.

Rachunek dochodów własnych obejmuje cztery rachunki bankowe:

- dochody własne - konto rachunku pomocniczego,
- podatek VAT - podzielna płatność (subkonto do konta rachunku pomocniczego),
- jubileusz - 50-lecie Szkoły obchodzony w 2013 r.,
- depozyty - wadia przetargowe i zabezpieczenia należytego wykonania umów.

2. Wydatki są finansowane z dochodów własnych z tego samego rachunku pomocniczego.

3. Ewidencja dochodów i wydatków na rachunku pomocniczym obejmuje zakwalifikowanie danego dochodu czy wydatku do poszczególnej klasyfikacji budżetowej (dział, rozdział, paragraf).

[Dowód: akta kontroli str. II/30-38]

Takie działania są niezbędne dla celów sporządzenia sprawozdania kwartalnego pt.: "Informacja o dochodach gromadzonych na rachunkach pomocniczych z tytułów określonych w art.11a ust.1 ustawy o finansach publicznych w okresie od początku roku do dnia.....". Dane w sprawozdaniach zgodne są z ewidencją księgową.

[Dowód: akta kontroli str. II/39-42]

Sposób ewidencji wynika z przyjętych zasad (polityki) rachunkowości w Technikum Leśnym w Miliczu. Poniższe zestawienie przedstawia dochody własne, o których mowa w art. 11 a ustawy o finansach publicznych w podziale na źródła pochodzenia tych dochodów w latach 2014 – 2018 (w zł):

Tabela nr 1

L. p	Rok	Łączna kwota dochodów własnych	Źródła dochodów własnych:				
			Ze spadków, zap isów i darowizn	Odszkodow a-nia i depozyty	Z działalności pozapodstawo wej, m.in. za wynajem pomieszczeń w Szkole, wyżywienie i zakwaterowa nie innych osób	Z opłat za duplikaty legitymac ji i świadect w szkolnych	Z opłat za wyżywienie, zakwaterowa nie uczniów w internacie, odsetki, koszty upomnień
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	2014	929.749,84	105.060,00	92.068,73	140.277,77	255,00	592.088,34
2.	2015	833.886,71	48.851,00	0,00	191.179,46	369,00	593.487,25
3.	2016	862.310,36	26.140,00	7.154,52	186.824,74	370,00	641.821,10
4.	2017	868.580,30	73.196,78	42.723,04	134.816,66	334,00	617.509,82
5.	2018	857.914,76	83.794,01	0,00	210.926,72	185,00	563.009,03
6.	Razem	4.352.441,97	337.041,79	141.946,29	864.025,35	1.513,00	3.007.915,54

[Dowód: akta kontroli str. II/43-44]

Największym źródłem dochodów własnych Technikum Leśnego w Miliczu były w badanym okresie odpłatności za zakwaterowanie i wyżywienie uczniów w internacie wnoszone przez rodziców lub opiekunów; odpłatności te stanowiły średnio w ciągu 5 lat 69,11 %.

Kolejne źródło dochodów pochodzi z działalności wykraczającej poza zakres działalności podstawowej tj. m.in. z tytułu wynajmu pomieszczeń w Szkole, wyżywienia i zakwaterowania innych osób, usług szkoleniowych; dochody te stanowiły średnio w ciągu 5 lat 19,85 %. Łączne dochody własne Technikum Leśnego w Miliczu kształtowały się w latach 2014 – 2018 na poziomie od 833 886,71 zł w 2015 r. do 929 749,84 zł w 2014 r.

Niezapłacenie w terminie należności przez uczniów z tytułu opłat za wyżywienie i zakwaterowanie skutkowało naliczeniem odsetek i kosztów upomnienia.

Wykaz wpływów na rachunek pomocniczy z tytułu odsetek i kosztów upomnienia oraz stan zadłużenia z tytułu nieuregulowanych opłat za wyżywienie i zakwaterowanie uczniów w internacie przedstawia poniższa tabela (w zł):

Tabela nr 2

L.p.	Rok	Wpływy na rachunek pomocniczy z tytułu odsetek i kosztów upomnienia	Zadłużenie z tytułu wyżywienia i zakwaterowania uczniów w internacie za dany rok (stan na 31 grudnia)	Zadłużenie (należności) na koniec 2018r. (łącznie 21.944,00 zł) z podziałem na poszczególne lata
1	2	3	4	5
1.	2014	5.522,46	14.413,80	2.834,34
2.	2015	6.064,69	22.437,15	1.540,61
3.	2016	3.088,77	24.561,78	366,23
4.	2017	1.371,26	26.020,34	0,00
5.	2018	1.904,99	17.805,59	17.202,82

[Dowód: akta kontroli str. II/45]

Wobec powyższych zaległości stosowano następujące działania: wysyłano zawiadomienia do uczniów i rodziców o stanie zaległości, wysyłano wezwania do zapłaty oraz ostateczne wezwania do zapłaty a następnie kierowano sprawę na drogę postępowania sądowego. Na dzień kontroli toczyło się jedno postępowanie sądowe w sprawie zaległości ucznia z tytułu wyżywienia i zakwaterowania za 2014 r.

Sąd Rejonowy we Wrocławiu postanowieniem z 29 października 2018 r. odrzucił pozew twierdząc, że nieprawidłowo została oznaczona strona powodowa. Zdaniem Sądu - TL w Miliczu nie posiada zdolności sądowej a legitymację do występowania w procesie sądowym posiada organ prowadzący szkołę a nie sama szkoła. Kancelaria Prawna prowadząca sprawę w imieniu TL w Miliczu przekazała Szkole w/w postanowienie Sądu w dniu 18 kwietnia 2019 r.

Dyrektor TL Milicz pismem z 26 kwietnia 2019 r., skierowanym do Departamentu Leśnictwa Ministerstwa Środowiska zwraca się z zapytaniem czy Minister Środowiska będzie dochodził na drodze sądowej roszczeń TL w Miliczu bądź czy istnieje inne rozwiązanie tego problemu.

W ocenie kontrolujących kierownictwo TL Milicz winno wykazać więcej starań dotyczących dochodzenia należności na drodze sądowej, bowiem postanowienie Sądu w omawianej sprawie Szkoła otrzymała od Kancelarii Prawnej prowadzącej tę sprawę po upływie pół roku.

[Dowód: akta kontroli str. II/45a-45u]

Zadłużenie z tytułu wyżywienia i zakwaterowania uczniów (kolumna 4 w/w tabeli) zawarte jest w Rb-N kwartalnym sprawozdaniu o stanie należności wybranych aktywów finansowych (wiersz N4, kolumna 13, w którym wykazane są także należności wymagalne od pracowników szkoły korzystających ze stołówki szkolnej).

[Dowód: akta kontroli str. II/46-55a]

Procedura wewnętrzna dotycząca dysponowania środkami na rachunku pomocniczym nie reguluje kwestii zaległości z tytułu opłat za wyżywienie i zakwaterowanie. Kwestie regulowania należności opisane są w polityce rachunkowości.

Na podstawie art. 106 ust. 3 i art. 107 ust. 8 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. prawo oświatowe⁸ – warunki korzystania ze stołówki szkolnej i internatu, w tym wysokość opłat za wyżywienie i zakwaterowanie ustala dyrektor szkoły w porozumieniu z organem prowadzącym szkołę.

Stawki na rok szkolny 2017/2018 zostały zaakceptowane przez Ministerstwo Środowiska 16.10.2017r.⁹, na podstawie pisma Dyrektor TL w Miliczu z 5 września 2017 r.

Z wyjaśnień¹⁰ Dyrektora Szkoły p. Justyny Żarczyńskiej wynika, że poprzedni dyrektor nie przekazał protokolarnie dokumentacji Szkoły i w związku z tym informacje dotyczące ustalania stawek żywieniowych zostały pozyskane w terminie późniejszym.

Wcześniej obowiązek uzgadniania przez dyrektora szkoły warunków korzystania ze stołówki szkolnej w porozumieniu z organem prowadzącym szkołę wynikał z art. 67a ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty¹¹.

Z odpowiedzi¹² p. Daniela Targosza, byłego dyrektora, wynika, że nie zwracał się w tej sprawie w formie pisemnej do Ministerstwa Środowiska. Wyjaśnił, że konsultował się telefonicznie z Departamentem Leśnictwa Ministerstwa Środowiska i nie uzyskał jednoznacznej odpowiedzi w tej kwestii; o ustalonych stawkach żywieniowych informował z wyprzedzeniem rodziców uczniów.

Zaakceptowane przez Ministerstwo Środowiska opłaty za wyżywienie i zakwaterowanie w internacie wynoszą:

- stawka dziennego wyżywienia ucznia – 13 zł,
- opłata za pobyt w internacie – 80 zł.

Opłaty te zostały ustalone Zarządzeniem Dyrektora Szkoły z 4 stycznia 2016, nie uległy zmianie i były obowiązujące na dzień kontroli.

Zgodnie z art. 106 ust 4 ustawy prawo oświatowe – do opłat wnoszonych za korzystanie przez uczniów z posiłku w stołówce szkolnej nie wlicza się wynagrodzeń pracowników i składek naliczanych od tych wynagrodzeń oraz kosztów utrzymania stołówki.

Zarządzenie Dyrektora Szkoły z 4 stycznia 2016 r. dotyczące ustalenia w/w stawek nie zawiera w załączonej kalkulacji składników, o których mowa w art. 106 ust. 4 ustawy prawo oświatowe.

[Dowód: akta kontroli str. II/56-68]

Zgodnie z art. 11a ust 3 ustawy o finansach publicznych dochody własne mogą być przeznaczone na:

- sfinansowanie wydatków bieżących i majątkowych,
- cele wskazane przez darczyńcę,
- remont lub odtworzenie mienia w przypadku uzyskania dochodów z tytułu odszkodowań i wpłat uzyskanych za utracone lub uszkodzone mienie.

W latach 2017 – 2018 Technikum Leśne w Miliczu składało do Departamentu Ekonomicznego Ministerstwa Środowiska Informację o przewidywanych wydatkach w danym roku oraz planie wydatków na następujące 3 lata, o których mowa w art. 11a ustawy o finansach publicznych – szkół leśnych. Wcześniej nie było wymogu składania takich informacji.

Zestawienie przewidywanych oraz zrealizowanych wydatków z rachunku pomocniczego dochodów własnych w latach 2017-2018 na podstawie w/w Informacji przedstawia się następująco: (w zł)

⁸ Dz. U. z 2017 r. poz. 59 z późn. zm.

⁹ pismem nr DL-II.4618.162.5.2017.BM z 16.10.2017 r.

¹⁰ Wyjaśnienie z 4 marca 2019 r.

¹¹ Dz. U. z 2004 r. nr 256, poz. 2572 z późn. zm.

¹² Pismo p. Daniela Targosza z 6 marca 2019 r.

Tabela nr 3

L.p.	Rok	Przewidywane wykonanie	Wykonanie	% wykonania
1	2	3	4	5
1	2017	803.400,00	871.924,74	108,5
2	2018	892.400,00	698.179,21	78,24
3	Razem	1.695.800,00	1.570.103,95	X

Z powyższej tabeli wynika, że faktyczna realizacja wydatków z rachunku pomocniczego w stosunku do przewidywanego wykonania w 2017 r. kształtowała się na poziomie 108,5 % a w 2018 r. na poziomie 78,24%.

[Dowód: akta kontroli str. II/69-70d]

Poniższe zestawienie przedstawia wydatki Technikum Leśnego w Miliczu sfinansowane dochodami własnymi w latach 2014 – 2018 (w zł):

Tabela nr 4

L. p	Rok	Łączna kwota wydatków z dochodów własnych	Wydatki finansowane dochodami w podziale na źródła tych dochodów				
			Ze spadków, zapisów i darowizn	Odszkodowania i depozyty	Z działalności pozapodstawowej, m.in. za wynajem pomieszczeń w Szkole, wyżywienie i zakwaterowanie innych osób	Z opłat za duplikaty legitymacji i świadectw w szkolnych	Z opłat za wyżywienie i zakwaterowanie uczniów, odsetki, koszty upomnienia
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	2014	837.738	45.853,53	71.780,86	83.738,37	0,00	636.365,24
2.	2015	1.245.960,71	240.445,24	2.737,64	249.415,45	0,00	753.362,38
3.	2016	870.407,10	39.284,13	8.990,39	272.302,52	1.663,00	548.167,06
4.	2017	871.924,74	37.932,35	47.855,56	135.406,49	334,00	650.396,34
5.	2018	698.179,21	50.033,24	1.609,86	158.398,57	185,00	487.952,54
6.	Razem	4.524.209,76	413.548,49	132.974,31	899.261,40	2.182,00	3.076.243,56

[Dowód: akta kontroli str. II/44]

W latach 2014 – 2018 łączna kwota wydatków z dochodów własnych zgromadzonych na rachunku pomocniczym wynosiła 4 524 209,76 zł, w tym 3 076 243,56 zł wydatkowano ze środków pochodzących z opłat za wyżywienie i zakwaterowanie uczniów. Wydatki ze środków pochodzących z opłat za wyżywienie i zakwaterowanie w głównej mierze były przeznaczone na zakup żywności dla potrzeb stołówki szkolnej oraz na zakup usług komunalnych – co wynika z Informacji o dochodach gromadzonych na rachunkach pomocniczych z tytułów określonych w art. 11a ustawy o finansach publicznych.

W celu rozliczenia wydatków sfinansowanych dochodami własnymi w poszczególnych latach należy uwzględnić środki finansowe na rachunku pomocniczym w Banku wg stanu na początek i koniec każdego roku objętego kontrolą. Rozliczenie środków finansowych na rachunku pomocniczym (dochodów i wydatków) w latach 2014 – 2018 przedstawia się następująco (w zł):

Tabela nr 5

Lp.	Rok	Stan środków na r-ku bankowym na dzień 01 stycznia danego roku	Łączne wpływy z tytułu dochodów na rachunku pomocniczym	Łączna kwota wydatków z rachunku pomocniczego	Stan środków na dzień 31 grudnia danego roku
1	2	3	4	5	6
1.	2014	464.765,53	929.749,84	837.738,00	556.777,37
2.	2015	556.777,37	833.886,71	1.245.960,71	144.703,37
3.	2016	144.703,37	862.310,36	870.407,10	136.606,63
4.	2017	136.606,63	868.580,30	871.924,74	133.262,19
5.	2018	133.262,19	857.914,76	698.179,21	292.997,74
6.	Razem	x	4.352.441,97	4.524.209,76	x

[Dowód: akta kontroli str. II/71]

Środki finansowe wykazane w powyższej tabeli wg stanu na 31 grudnia każdego roku (poz. 6) wynikają z uzgodnionych na koniec roku (za lata 2014 – 2017) zapisów na kontach księgowych – dla celów sporządzenia bilansu rocznego. W związku z tym, iż termin sporządzenia bilansu rocznego upływa z dniem 31 marca następnego roku za dany rok – uzgodniony stan kont za 2018 r. będzie można uznać po sporządzeniu bilansu za 2018 r.

Stany środków finansowych wykazane w w/w tabeli zgodne są z potwierdzeniami sald na koniec każdego roku, wystawionymi przez Narodowy Bank Polski Oddział we Wrocławiu.

[Dowód: akta kontroli str. II/72-78]

Środki finansowe pozostałe na rachunku pomocniczym wg stanu na 31 grudnia każdego roku wykazywane są w Rb-23 - sprawozdaniu o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych na koniec każdego roku w poz. 54 „na rachunkach o których mowa w art. 11a

ustawy o finansach publicznych”. Kwoty wykazane w pozycji 54 sprawozdań RB-23 za lata 2014 – 2018 zgodne są z w/w potwierdzeniami sald z Narodowego Banku Polskiego Oddział we Wrocławiu.

[Dowód: akta kontroli str. II/79-83]

Stany tych środków zgodne są także z danymi wykazanymi w Informacjach o dochodach gromadzonych na rachunkach pomocniczych z tytułów określonych w art.11a ust.1 ustawy o finansach publicznych – na koniec każdego roku objętego niniejszą kontrolą.

Środki finansowe na rachunku pomocniczym na koniec każdego roku pozostają do wykorzystania przez Szkołę w następnym roku.

Dochody, o których mowa w art. 11a ustawy o finansach publicznych nie były wykorzystywane na wynagrodzenia osobowe, co jest działaniem prawidłowym.

[Dowód: akta kontroli str. II/84]

Z dochodów uzyskanych w latach 2014-2018, o których mowa w art. 11a ustawy o finansach publicznych sfinansowano następujące grupy wydatków:

1. Z tytułu spadków, zapisów i darowizn m.in.:
 - wywóz nieczystości z terenu szkoły na podstawie deklaracji śmieciowej,
 - zakup samochodu osobowego Mercedes Sprinter z darowizn,
 - organizacja konkursu ogólnopolskiego Szkół Leśnych.
2. Z tytułu odszkodowań i depozytów m.in.:
 - zwrot wadiów i zabezpieczeń należytego wykonania umów,
 - zakup krzeseł i stołu do czytelnicy biblioteki szkolnej (środki z umowy o współpracy z PZU związane z polisą NW uczniów Technikum Leśnego w Miliczu),
 - zakup projektorów do pracowni przedmiotowych w budynku Technikum Leśnego,
 - zakup książek na nagrody dla uczniów (środki z umowy o współpracy z PZU związane z polisą NW uczniów Technikum Leśnego w Miliczu).
3. Z działalności pozapodstawowej w tym wynajem pomieszczeń w szkole, wyżywienie i zakwaterowanie innych osób m.in.:
 - finansowanie międzyszkolnych zawodów sportowych,
 - bieżące remonty w szkole,
 - zakup mediów (gaz, energia elektryczna i woda),
 - zakup wyposażenia do szkoły.
4. Z opłat za duplikaty legitymacji i świadectw szkolnych m.in.:
 - zakup tonerów na potrzeby szkoły,
 - zakup materiałów egzaminacyjnych na maturę próbną,

- zakup papieru ksero.
5. Z tytułu odpłatności za wyżywienie i zakwaterowanie uczniów oraz odsetek i kosztów upomnienia za nieterminowe wpłaty z ww. tytułów m.in.:
- zakup żywności do stołówki szkolnej,
 - zakup usług komunalnych w internacie (ścieki),
 - zakup środków czystości do internatu,
 - zakup wyposażenia kuchni i internatu (pralka, chłodziarko-zamrażarka, obieraczka do warzyw, telewizory, drukarka do internatu),
 - serwisowanie kotłowni, windy towarowej, systemu p. pożarowego, drzwi wejściowych, przeglądy gazowe i elektryczne,
 - zakup odzieży roboczej dla pracowników stołówki i internatu.

[Dowód: akta kontroli str. II/85]

Sprawdzone w trakcie kontroli dokumenty dotyczące wpływów i wydatków na rachunek pomocniczy TL w Miliczu w latach 2014 – 2018 nie wykazały nieprawidłowości w zakresie kwalifikowania gromadzonych dochodów, jak i realizowania wydatków z tych dochodów.

[Dowód: akta kontroli str. II/86-136]

Podstawowym źródłem finansowania Szkoły są środki finansowe pochodzące z budżetu państwa. Kwoty otrzymanych środków budżetowych (wydatki budżetowe) w latach 2014-2018 na funkcjonowanie Technikum Leśnego w Miliczu w zestawieniu z wydatkami z rachunku pomocniczego przedstawiają się następująco (w zł):

Tabela nr 6

L.p.	Rok	Wydatki ze środków budżetowych	Wydatki z dochodów własnych	Łącznie wydatki (poz. 3+4)	Udział % (4:5)
1	2	3	4	5	6
1	2014	12.313.563,14 w tym 7 634 357,00 zł (1)	837.738,00	13.151.301,14	6,37
2	2015	4.759.924,56	1.245.960,71	6.005.885,27	20,75
3	2016	4.844.871,27	870.407,10	5.715.278,37	15,23
4	2017	5.006.453,86	871.924,74	5.878.378,60	14,83
5	2018	5.073.314,11	698.179,21	5.771.493,32	12,10
6	Razem	31.998.126,94	4.524.209,76	36.522.336,70	12,39
7	Razem (bez termom oderniz acji)	24.363.769,94	4.524.209,76	28.887.979,70	15,66

⁽¹⁾ w tym środki przeznaczone na termomodernizację budynków szkoły - 7.634.357,00 zł

W latach 2014-2018 średnia kwota wydatków ze środków budżetowych (bez środków na termomodernizację budynków Szkoły) wynosiła 4 872 754,00 zł.

Natomiast średnia kwota wydatków z dochodów własnych w latach 2014-2018 wynosiła 904 841,95 zł.

Średni udział wydatków z dochodów własnych w stosunku do łącznych wydatków w latach 2014 – 2018 wynosił 15,66%.

[Dowód: akta kontroli str. II/137]

W oparciu o w/w ustalenia - działalność TL w Miliczu w zakresie gromadzenia i wydatkowania środków finansowych z rachunku pomocniczego należy ocenić pozytywnie z zastrzeżeniami. Uwagi dotyczą wykazania większej dbałości o dochodzenie należności na drodze sądowej.

III. Wykonywanie czynności w sprawach z zakresu prawa pracy w stosunku do pracowników Szkoły, w tym dokonywania oceny ich pracy - w zakresie skierowanych spraw do Sądu Pracy przez pracowników w latach 2014-2018.

W latach 2014-2018 do Sądu Pracy zostały skierowane 3 sprawy – 2 z 2014 r. (za kadencji poprzedniego dyrektora szkoły) zakończone prawomocnymi wyrokami i 1 z 2016 r. pozostająca w toku:

[Dowód: akta kontroli str. III/1-2]

1. Wyrok Sądu Okręgowego we Wrocławiu VII Wydział Pracy¹³ z dnia 5 czerwca 2014 r.

Wyrok został wydany po Apelacji od Wyroku Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Śródmieście X Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 10 lutego 2014 r.¹⁴ Sprawa dotyczyła powództwa nauczycielki TL w Miliczu o odszkodowanie za niezgodne z prawem rozwiązanie umowy o pracę oraz zwrot kosztów postępowania. Sąd Okręgowy zasądził powódce kwotę 11 986,29 zł odszkodowania oraz 700 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania od TL w Miliczu.

[Dowód: akta kontroli str. III/3-29]

2. Wyrok Sądu Okręgowego we Wrocławiu VII Wydział Pracy¹⁵ z dnia 10 kwietnia 2014 r. oddalający Apelację od Wyroku Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Śródmieście X Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 26 listopada 2013 r.¹⁶

Sprawa dotyczyła powództwa TL w Miliczu przeciwko nauczycielowi tej szkoły o odszkodowanie za niezgodne z prawem rozwiązanie z jego strony umowy o pracę bez wypowiedzenia. Sąd Rejonowy zasądził dla TL w Miliczu kwotę 10 500 zł odszkodowania oraz 975 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania od nauczyciela szkoły. Sąd Okręgowy oddalił Apelację nauczyciela, zasądzając na rzecz TL w Miliczu kwotę 450 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu odwoławczym.

[Dowód: akta kontroli str. III/30-45]

¹³ sygn. akt. VII Pa 127/14

¹⁴ sygn. akt X P 525/12

¹⁵ sygn. akt. VII Pa 75/14

¹⁶ sygn. akt X P (Pm) 437/13

3. Wyrok Sądu Okręgowego we Wrocławiu IX Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych¹⁷ z dnia 29 września 2017 r.

Wyrok został wydany po zaskarżeniu Wyroku Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Śródmieście X Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 4 maja 2017 r.¹⁸ Sprawa dotyczy powództwa nauczycielki TL w Miliczu (żony byłego dyrektora szkoły) o przywrócenie do pracy. Sąd Rejonowy wydał wyrok przywracający powódkę do pracy. Na skutek Apelacji TL w Miliczu Sąd Okręgowy oddalił powództwo oraz zasądził na rzecz szkoły kwotę 510 zł tytułem zwrotu kosztów za obie instancje. Koszty zastępstwa procesowego wyniosły 3 690,00 zł.

Sprawa pozostaje w toku – powódka złożyła Skargę Kasacyjną do Sądu Najwyższego¹⁹.

Nie doszło do ponownego nawiązania stosunku pracy między TL w Miliczu a powódką.

[Dowód: akta kontroli str. III/46-71, III/72]

W latach 2014-2018 przed Sądem Pracy toczyły się 3 sprawy, z czego 2 (w 2014 r.) zostały zakończone:
1 – sprawa przegrana przez TL w Miliczu zakończyła się wypłatą odszkodowania w wysokości 11 986,29 zł;

2 – sprawa wygrana przez TL w Miliczu zakończyła się odszkodowaniem dla szkoły w wysokości 10 500 zł (faktycznie wypłacona szkole kwota wyniosła z odsetkami 15 158,49 zł);

3 – sprawa pozostawała w toku na etapie Skargi Kasacyjnej w Sądzie Najwyższym, po oddaleniu powództwa nauczycielki.

Po zakończeniu czynności kontrolnych, w dniu 24 kwietnia 2019 r. dyrektor szkoły przekazała do MŚ informację o ostatecznym zakończeniu sprawy toczącej się przed Sądem Najwyższym – Sąd Najwyższy oddalił Skargę Kasacyjną nauczycielki.

[Dowód: akta kontroli str. III/73-83]

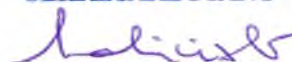
Biorąc pod uwagę powyższe uwagi i wnioski wnoszę o: wykazanie większej dbałości o dochodzenie należności na drodze sądowej.

Proszę Panią Dyrektor o złożenie pisemnej informacji nt. sposobu wykorzystania wyników kontroli zawartych w sprawozdaniu oraz wdrożenie sformułowanego zalecenia pokontrolnego – **w terminie 1 miesiąca** od daty otrzymania niniejszego sprawozdania. Jednocześnie proszę o załączenie do powyższej informacji ewentualnych kopii dokumentów stanowiących realizację zalecenia pokontrolnego.

Zgodnie z art. 52 ust. 5 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. *o kontroli w administracji rządowej*, kierownik jednostki kontrolowanej w terminie 3 dni roboczych od dnia otrzymania sprawozdania ma prawo przedstawić do niego stanowisko, nie wstrzymuje to jednak realizacji ustaleń kontroli.

Z poważaniem,

SEKRETARZ STANU

Małgorzata Golińska

¹⁷ sygn. akt. IX Pa 78/17

¹⁸ sygn. akt X P 608/16

¹⁹ sygn. akt IX WSCP 16/17 z 3 stycznia 2018 r.